

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова

М. В. ДУБІНІНА

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для практичних занять та самостійної роботи
з дисципліни "Аудит" для студентів денної та заочної
форм навчання спеціальностей 6.050106 "Облік і аудит"

Рекомендовано Методичною радою НУК

Миколаїв 2009

Дубініна М.В. Методичні вказівки для практичних занять та самостійної роботи з дисципліни "Аудит" для студентів денної та заочної форм навчання спеціальностей 6.050106 "Облік і аудит". – Миколаїв: НУК, 2009. – 52 с.

Кафедра обліку та економічного аналізу

Методичні вказівки розроблені на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за спеціальностями 0501 "Економіка і підприємництво", затвердженій 07.06.2006р. Міністерством освіти і науки України для студентів спеціальності "Облік і аудит", Науково-методичною комісією з економічної освіти; типової програми з "Аудиту" підготовленої КНЕУ, рішенням вченої Ради університету і дороблені відповідно до вимог Болонської декларації.

Рецензент канд. екон. наук, доцент Н.В. Потриваєва

*Згідно з наказом ректора НУК № 08 від 09.01.2008
"навчально-методичні посібники, методичні вказівки
друкуються в авторській редакції" і відповідальність
за їх редагування несе автор.*

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Методичні вказівки з курсу "Аудит" розраховані на студентів економічних спеціальностей 6.050106 "Облік і аудит" освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр.

Метою курсу є розкриття суті аудиту, зумовленості його виникнення, призначення, змісту, організації аудиторської діяльності, експертиз видів діяльності економічних систем, надання допомоги у вигляді рекомендацій та консультацій підприємств з питань виробничо-фінансової діяльності.

Програма курсу "Аудит" передбачає вивчення правових основ здійснення аудиторської діяльності в Україні, створення системи незалежного фінансового контролю з метою захисту інтересів власника, вивчення організаційних і методологічних питань перевірок, а також підготовку студентів до здійснення контролю за фінансово – господарською діяльністю сільськогосподарських підприємств, їх структурних підрозділів і нових формувань у сільському господарстві – орендних колективів, фермерських господарств, кредитних спілок, і таке інше.

Студенти повинні вміти складати плани і програми проведення аудиту, знати порядок проведення перевірок і надання інших аудиторських послуг, права і обов'язки аудиторських фірм, відповідальність аудиторів та аудиторських фірм, проводити перевірки окремих видів діяльності і ресурсів, складати проміжні і загальні аудиторські висновки, письмові записи, пояснення, проекти наказів, розпоряджень по результатам аудиторських і контрольних дій.

В окремому розділі вміщені основні засади кредитно-модульної системи оцінювання знань студентів з дисципліни "Аудит", що відповідає вимогам Болонської декларації.

КРЕДИТНО-MOДУЛЬНА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ "АУДИТ"

Навчальне навантаження студента відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за спеціальностями напряму "Економіка і підприємництво" дисципліни "Аудит" становить 108 академічних годин для спеціальності "Облік і аудит", куди входять години лекцій, практичних робіт, самостійна та індивідуальна робота (табл.1).

Таблиця 1. Навчальне навантаження студентів з дисципліни "Аудит" спеціальності "Облік і аудит"

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	14
Практичні заняття	28
Семінарські заняття	–
Лабораторні заняття	–
Самостійна робота	66
Всього годин	108

Тривалість залікового кредиту складає 36 годин.

Обсяг навантаження з дисципліни на одного студента становить 3 кредити.

Навчальна дисципліна "Аудит" поділена на 3 змістовні модулі, до складу яких входять години лекцій, практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи студентів (табл.2).

Таблиця 2. Розподіл загального навантаження з дисципліни "Аудит" за змістовними модулями спеціальності "Облік і аудит"

	Назва змістовного модуля	Обсяг у годинах	Вага модуля у кредитах
Модуль 1	Правові основи та професійне регулювання аудиторської діяльності в Україні	32	0,89
Модуль 2	Контрольно-аудиторський процес	39	1,08
Модуль 3	Методика проведення аудиту фінансово-господарської діяльності підприємств	37	1,03
Всього		108	3

Оцінювання знань студентів з навчальної дисципліни "Аудит" здійснюється на основі поточно-модульного контролю і підсумкового контролю знань (заліку).

Поточний контроль знань здійснюється шляхом проведення усного опитування, написання контрольних робіт по вивченим темам, рішення ситуаційних задач, захисту рефератів. На семінарських заняттях практикується експрес-опитування, виступи студентів по складним питанням, дискусії.

Підсумковий контроль знань здійснюється шляхом складання заліку (табл. 3).

Таблиця 3. Схема поточного і підсумкового контролю

№ мо- дуля	Кількість годин		Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
	лк	пз			min	max	min	max
1	4	4	Контрольна робота	1	2	4	2	5
			Тестування	2	1	3	2	8
			Індивідуальне завдання	1	2	5	2	6
			Опитування (активність)	3	1	2	2	6
			Реферат	1	2	3	2	4
Разом							10	18
2	12	10	Контрольна робота	2	3	5	6	10
			Тестування	2	2	4	4	8
			Індивідуальне завдання	2	2	3	4	6
			Опитування (активність)	4	1	2	4	8
			Реферат	1	3	4	3	4
Разом							14	24
3	6	6	Контрольна робота	1	6	9	6	9
			Тестування	2	2	4	4	8
			Індивідуальне завдання	2	2	3	4	6
			Опитування (активність)	4	1	2	4	8
			Реферат	1	3	4	3	4
Разом							12	18
Відсутність на: лекціях							-2	-2
практичних заняттях							-2	-2
Творча робота *								
Всього по навчальній дисципліні							36	60

Оцінка яку студент отримусь на іспиті по аудиту визначається на підставі рейтингової оцінки за шкалою (табл. 4):

Таблиця 4. Система оцінювання знань студентів за шкалою ECTS

За шкалою ECTS	За національною оцінкою	За 100-бальною шкалою
A	5 (відмінно)	90-100
BC	4 (добре)	75-89
DE	3 (задовільно)	60-74
FX	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання	35-59
F	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним курсом	1-34

Звільнення студента від іспиту можливе тільки за рішенням кафедри при значних успіхах студента, за поданням викладача. Для цих студентів встановлюється по дисципліні 100 балів.

МОДУЛЬ 1

ПРАВОВІ ОСНОВИ ТА ПРОФЕСІЙНЕ РЕГУЛЮВАННЯ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Практичне заняття 1. Суть і предмет аудиту

План

1. Виникнення аудиту, та розвиток аудиторської діяльності.
2. Етапи розвитку аудиту та їх характеристика.
3. Класифікація аудиту за певними ознаками та її практичне застосування.

Завдання 1.1

Питання для обговорення:

1. Розкрийте зміст поняття "аудит".
2. Охарактеризуйте розвиток аудиту в світі і в Україні.
3. Наведіть основні етапи розвитку аудиту в світі.
4. Сформулюйте основне завдання аудиту.
5. Охарактеризуйте основні види аудиту.
6. Порівняйте внутрішній та зовнішній аудит.
7. В яких випадках аудит є обов'язковим?

8. Аудиторські послуги та їх класифікація.
9. Відмінність аудиту від інших систем контролю.

Завдання 1.2

Визначити відмінності між формами контролю, результати оформити у таблицю (табл. 1.1).

Таблиця 1.1. Узагальнені ознаки окремих форм контролю

№ з/п	Ознака	Аудит	Ревізія	Судово-бухгалтерська експертиза
1.	Правова основа			
2.	Підстава для проведення			
3.	Предмет			
4.	Об'єкт			
5.	Мета			
6.	Суб'єкт			
7.	Оплата послуг			
8.	Характер діяльності			
9.	Відповідальність			
10.	Форма підсумкового документа			

Завдання 1.3

Проаналізуйте класифікацію аудиту за його об'єктами і поясніть, чим зумовлений такий поділ (табл. 1.2).

Таблиця 1.2. Класифікація аудиту за об'єктами

Основні характеристики	Види аудиту за об'єктами		
Мета			
Користувачі			
Об'єкти аудиту			

Завдання 1.4

Визначити, які з нижчеперелічених підприємств і організацій підлягають обов'язковому аудиту:

1. Благодійний фонд "Талановиті діти України".
2. Відкрите акціонерне товариство "Полтаванавтопродукт".
3. Аграрний технікум, що повністю фінансується з бюджету.
4. Фірма "Олена" з річним господарським оборотом 9000 грн.

5. Недержавний пенсійний фонд "Час".
6. ПП "Заставна каса".
7. Довірчий фонд.
8. ДП НДГ "Ювілейний".
9. Комерційний банк "Полтава-Банк".
10. ПП "Трансекспрес".
11. Підприємство "ТНК" з іноземними інвестиціями, які складають 25%.
12. Державний ощадний банк України.

Завдання 1.5

Аудиторська фірма придбала програмне забезпечення з бухгалтерського обліку на правах дилера.

Оцініть ситуацію для умов України та з позицій міжнародної практики.

Завдання 1.6

Під час укладення договору на проведення аудиту замовник запропонував здійснити оплату виконаних робіт власною продукцією (тобто укласти бартерну угоду).

Чи можливо це за чинним законодавством України?

Практичне заняття 2. Мета і загальні принципи аудиту Організація аудиту

План

1. Основні принципи аудиту.
2. Предмет та метод аудиту.
3. Постулати аудиту.
4. Регулювання аудиторської діяльності в Україні.
5. Суб'єкти аудиторської діяльності.

Завдання 2.1

Питання для обговорення:

1. Охарактеризуйте кодекс етики аудиторів.
2. Наведіть основні вимоги суспільства до професії незалежного аудитора.
3. Які основні вимоги пред'являються до реклами аудиторської діяльності?
4. Наведіть і охарактеризуйте постулати аудиту.
5. Розкрити зміст поняття "аудиторська діяльність".
6. Характеристика рівнів регулювання аудиторської діяльності в Україні.
7. Хто може бути аудитором в Україні ?

8. Які Вам відомі кваліфікаційні сертифікати аудитора ?
9. Як отримати (продовжити) кваліфікаційний сертифікат ?
10. Які Ви знаєте спеціальні вимоги щодо проведення аудиту ?
11. Права та обов'язки аудиторів та аудиторських фірм.

Завдання 2.2

Використовуючи дані таблиці 2.1, проаналізуйте подані етичні правила аудитора і віднесіть їх до групи зобов'язувальних чи заборонних. Результати дослідження оформить у вигляді таблиці.

Таблиця 2.1. Зобов'язувальні та заборонні етичні правила

№ з/п	Етичні правила	Вид правила (зобов'язувальне чи заборонне)
1	2	3
1.	Підвищувати кваліфікацію, підтверджуючи це екзамена-ми	
2.	Відмовлятися від навчання, що проводиться за вимо-гою аудиторської фірми	
3.	Розривати в ході перевірки трудовий договір з фірмою	
4.	Володіти акціями та облігаціями або бути співвлас-ником фірми, в якій проводиться аудит	
5.	Сприяти укріпленню і зростанню власності клієнта	
6.	Розголошувати розмір своєї заробітної плати	
7.	Здати всі документи, що пов'язані з аудиторською перевіркою, після її завершення	
8.	Використовувати свої відносини з клієнтом у своїх власних цілях, а також скористатися із знання комер-ційної таємниці у власних інтересах	
9.	Надавати послуги, що виходять за межі його про-фесійної компетенції	
10.	Відмовити клієнтові в наданні послуг, що сприяти-муть порушенням фінансово-господарської діяльності	
11.	Обговорювати з клієнтом умови оплати праці і вести грошові розрахунки з ним	
12.	Повідомляти будь-яку інформацію про фінансово-господарську діяльність клієнта (крім визначених законодавством випадків)	
13.	Включати до договору про аудит перелік адміні-страторів підприємства, яким аудитор може пові-домляти отримані в ході перевірки відомості	

Завдання 2.3

Визначити, чи було порушення "Кодексу професійної етики" у кожному з наведених нижче сценаріїв. Якщо було, що може зробити аудиторська фірма для усунення такого порушення.

1. "Аудиторська фірма" обговорює гонорар, що його сплатить клієнт за майбутній аудит. Досягнуто згоди, що "Аудиторська фірма" виставлятиме рахунок клієнтові на основі виконаної роботи за щогодинною ставкою. Крім того, клієнт погоджується сплатити додатковий гонорар, що дорівнюватиме 10 % перевищення над сумою перевіреного чистого прибутку компанії у 10000 грн.

2. "Аудиторська фірма" зобов'язалася провести аудит банку "Добрий" за станом на кінець року. Партнер "Аудиторської фірми" отримав позику від банку "Добрий" на придбання будинку. Він отримав цю позику два роки тому. Умови та ставки відсотку за якою були такими ж, як за подібними позиками іншим особам на той час. Партнер своєчасно зробив всі необхідні платежі за позикою.

3. "Аудиторська фірма" зобов'язалася провести аудит "Виробничої компанії" за станом на кінець року. Працівнику "Аудиторської фірми", який працює в ній другий рік, належать акції "Виробничої компанії". Тому "Аудиторська фірма" бере на себе зобов'язання з аудиту, але не дозволяє цьому працівнику брати участь в аудиті.

4. Клієнт "Аудиторської фірми" має невеликий досвід у складанні фінансових звітів відповідно до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. Клієнт просить "Аудиторську фірму" допомогти у складанні фінансових звітів та підготовці приміток до фінансових звітів. "Аудиторська фірма" надає цю послугу клієнтові та також надає аудиторську думку про фінансові звіти.

5. Клієнт запрошує трьох штатних аудиторів (які виконують аудит на кінець року) на новорічну ялинку, яку клієнт влаштовує для всіх своїх працівників та основних замовників. На вечірці є їжа, напої, які коштують клієнтові близько 70 грн на особу. Штатні аудитори відвідали вечірку.

6. Партнер, відповідальний за аудит, призначений для проведення аудиторської перевірки клієнта, є близьким другом директора клієнта протягом всього життя. Партнер з аудиторської діяльності відповідав за аудит клієнта протягом останніх шості років і також відповідатиме за аудит поточного року.

7. Новий штатний аудитор "Аудиторської фірми" був призначений провести аудит великої компанії, що надає послуги та зараз збирається

пропонувати новий випуск акцій. Штатний аудитор обідає у ресторані з іншими працівниками "аудиторської фірми", які також призначені провести аудит цієї компанії. Після обіду аудитори обговорюють конфіденційну інформацію, що стосується клієнта.

Завдання 2.4

Рей, власник невеликої компанії, попросив Холмса, сертифікованого аудитора, провести аудит компанії. Рей сказав Холмсу, що аудит повинен бути завершений до того часу, коли буде необхідно подавати фінансову звітність, яка пройшла аудит, до банку як частину документації на одержання кредиту. Холмс відразу прийняв пропозицію та дав згоду надати аудиторський висновок протягом 3 тижнів. Рей погодився заплатити Холмсу обговорену суму плюс премію, якщо кредит буде надано.

Холмс найняв двох студентів, які вивчають бухгалтерський облік, для проведення аудиту та декілька годин розповідав їм, що вони повинні робити. Холмс попередив студентів, щоб вони не витрачали часу на вивчення системи внутрішнього контролю, а замість того сконцентрували свою увагу підтвердженні точності цифр рахунків Головної книги та на сумуванні даних бухгалтерських проводок і фінансових звітах компанії Рея. Студенти виконали інструкції Холмса та через 2 тижня передали Холмсу фінансові звіти, в яких не було відміток про перевірку. Холмс продивився звіти та підготував безумовний аудиторський висновок. Цей документ не містив посилань на загальноприйняті принципи бухгалтерського обліку та на відповідне застосування цих принципів.

Необхідно:

Охарактеризуйте загальноприйняті принципи аудиту та вкажіть яким чином дії Холмса призвели до порушення відповідності щодо кожного стандарту.

Завдання 2.5

Розгляньте наведені ситуації і вкажіть, чи порушуються принципи професійної етики. Якщо так, то які саме.

1. Аудитор фірми "Поділля-Аудит", що здійснював перевірку АТ "Корпус", в минулому році надав інформацію про результати перевірки аудитору фірми "Аудит-Плюс", що здійснює перевірку АТ в цьому році без згоди на це клієнта.

2. Аудиторська фірма придбала канцтовари на правах дилера.

3. Аудитор вимагав надання йому інформації, що складає комерційну таємницю підприємства, посилаючись на те, що інакше не зможе скласти об'єктивний висновок.

4. Аудиторська фірма призначила проводити аудит основних засобів на підприємстві "Норд" аудитора, який до цього часу не здійснював аудит і був стажистом у інших аудиторів.

5. Аудитор зробив зауваження бухгалтерам фірми-клієнта за неправильне ведення бухгалтерського обліку.

6. Аудитор вимагав від бухгалтерів фірми-клієнта надати необхідні йому документи в дуже короткі строки.

7. На прохання касира аудитор не повідомив керівника про здійснені касиром зловживання за умови, що той виправить скоєне.

8. Аудитор склав висновок, не враховуючи багатьох аспектів роботи клієнта.

9. Аудитор погодився не враховувати деякі недоліки роботи підприємства при складанні аудиторського висновку у разі підвищення його гонорару.

10. Аудитор погодився за додаткову оплату допомогти виправити помилки бухгалтера до того, як складе загальний висновок.

11. Свої поради щодо поліпшення роботи аудитор доніс до клієнта у наказовій формі.

12. За згодою зборів акціонерів аудитор оприлюднив частину інформації щодо роботи клієнта АТ "Шлях", згоди керівництва при цьому він не отримав.

13. Аудитор розповсюдив інформацію про негативну роботу свого колеги-аудитора, внаслідок чого залучив декілька клієнтів свого колеги.

14. Вивчаючи документи, аудитор побачив можливість примножити кошти клієнта, але не повідомив про це клієнта.

15. Після закінчення аудиту клієнт подарував аудитору цінний подарунок в знак вдячності за гарну роботу. Аудитор подарунок прийняв.

16. Після виявлення карних порушень аудитор рекомендував клієнтові подати відповідну заяву до судово-слідчих органів.

17. Після завершення перевірки аудитор залишив у себе всі свої записи, пов'язані з аудиторською перевіркою клієнта.

18. Аудитор розірвав трудовий договір із своєю фірмою, не завершивши розпочатий аудит клієнта.

19. Банк звернувся до аудиторської фірми з проханням викрити шахрайство одного зі своїх клієнтів. Аудиторська фірма погодилась виконати замовлення.

20. Аудитор працює за сумісництвом прибиральником.

Завдання 2.6

Визначте правомірність отримання сертифіката аудитора наступними особами:

1. Громадянка України, що пропрацювала 3 роки на посаді головного бухгалтера і має вищу освіту.

2. Студент 5-го курсу юридичного інституту, що має 4 роки стажу роботи юристом.

3. Бухгалтер фірми "Юність", що закінчив Гарвардський університет і має 3 роки стажу роботи стажистом бухгалтера в США.

4. Жінка-юрист, що має 4 роки стажу, з яких 3 роки була у декретній відпустці.

5. Менеджер фірми "Яна" зі стажем 10 років, що має вищу освіту за спеціальністю "Облік і аудит".

6. Бухгалтер фірми "Інфо-Аудит", що працює 5 років на цій посаді, має вищу освіту і 9 місяців тому не склав іспит на отримання сертифіката аудитора.

Завдання 2.7

На підставі наведених витягів із проектів Статуту, установчого договору та даних про склад засновників фірми визначте і поясніть, чи мають право зазначені фірми займатися аудитом. (При відповіді слід посилається на відповідні нормативні документи).

Ситуація 1. Витяг із Статуту аудиторської фірми "Консалтинг".

Діяльність аудиторської фірми "Консалтинг" передбачає:

- складання аналітичних таблиць;
- ведення бухгалтерського обліку;
- консультації з оподаткування.

Ситуація 2. Витяг із Статуту аудиторської фірми "Аудит-ЛГ".

Діяльність аудиторської фірми "Аудит-ЛГ" передбачає:

- аудит;
- супутні аудиту роботи;
- рекламну діяльність;
- видання інструктивних матеріалів.

Ситуація 3. Витяг із Статуту аудиторської фірми "Контролінг".

Діяльність аудиторської фірми "Контролінг" передбачає:

- аудит;
- супутні аудиту роботи;
- забезпечення інструктивними матеріалами своєї фірми;
- торгівля канцелярськими товарами.

Ситуація 4. Витяг із Статуту аудиторської фірми "Аудит".

Діяльність аудиторської фірми "Аудит" передбачає:

- аудит;
- розробку програмного забезпечення;
- супутні аудиту роботи;
- дослідницькі роботи.

Ситуація 5. Витяг із Статуту аудиторської фірми "Імпульс".

Діяльність аудиторської фірми "Імпульс" передбачає:

- аудит;
- аудиторські послуги;
- консультації щодо створення комерційних підприємств.

Ситуація 6. Аудиторська фірма "Аудит-місто" зареєстрована 01.02.06 р., до реєстру АПУ внесена 01.05.06 р. Аудитом та проведенням супутніх аудиту робіт фірма займалася починаючи з лютого 2006 року.

Ситуація 7. У статуті та Установчому договорі аудиторської фірми "Інаудит" записано, що засновниками її є представники іноземної держави, яким належить 30 % внесеного капіталу, та троє громадян України, що мають сертифікати на аудиторську діяльність і яким належить 70 % внесеного капіталу.

Ситуація 8. Статутом аудиторської фірми "Віта" передбачено, що вкладений капітал при її створенні розподілено таким чином: представники Німеччини – 20 %, представники Англії – 20 %, представники України (фізичні особи, що мають сертифікати на аудиторську діяльність) – 60 %.

Ситуація 9. Аудиторську фірму "Такт" створено згідно з чинним законодавством 20.04.06р. До складу її засновників входить українська аудиторська фірма "Аудит", що має дозвіл на аудиторську діяльність (20% статутного капіталу), та 4 фізичні особи – громадяни України (по 20% статутного капіталу). Сертифікат на аудиторську діяльність мають три фізичні особи. 01.06.06р. рішенням Правління фірми із складу її засновників виключено Бондаря Б.Р., який мав сертифікат, і замість нього введено Голуба Г.Б., який сертифіката не мав.

Ситуація 10. До складу замовників аудиторської фірми "Мир" входить аудиторська фірма "КРМ" (30% капіталу) і 4 громадянина України, яким належить 70 % капіталу, однак один із них, власник 40 % капіталу, не має сертифіката на проведення аудиторської діяльності.

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ

МОДУЛЬ 1

1. Згідно з Законом України "Про аудиторську діяльність" забороняється проведення аудиту для замовника:

- а) аудитором, що є консультантом з оподаткування цього замовника;
- б) аудитором, якого запрошено до перевірки спільного підприємства, засновником якого є замовник;
- в) аудитором, який має особисті майнові інтереси у замовника;
- г) аудитором, який отримав кредит у банку, в якому обслуговується його замовник.

2. Хто є суб'єктом аудиту?

- а) аудитор;
- б) клієнт;
- в) економічний суб'єкт.

3. Аудит-це:

- а) державний фінансовий контроль;
- б) фінансовий контроль, який здійснюють органи місцевої влада;
- в) незалежний фінансовий контроль вищої організації;
- г) незалежна перевірка фінансових звітів або фінансової інформації об'єкта з метою висловлення думки про неї.

4. Відповідно до Закону України "Про аудиторську діяльність" проведення аудиту є обов'язковим:

- а) для підтвердження звітності установ і організацій, які повністю утримуються за рахунок державного бюджету;
- б) для підприємств усіх форм власності і видів діяльності, крім тих, що утримуються за рахунок державного бюджету;
- в) для банків, довірчих товариств, валютних і фондових бірж, кредитних спілок, інших небанківських фінансових установ, які здійснюють залучення коштів громадян, а також залучення цінних паперів.

5. Аудиторській фірмі дозволяється здійснювати аудиторську діяльність за умови:

- а) якщо в ній працює хоча б один сертифікований аудитор;
- б) що директором цієї фірми є особа, яка має економічну освіту;
- в) що штат працівників фірми – не менше 10 чоловік;
- г) що це є товариство з повною відповідальністю.

6. В яких випадках здійснюють обов'язковий аудит?

- а) у випадках, передбачених законодавством;
- б) за рішенням господарюючого суб'єкта;
- в) за рішенням аудиторської фірми;
- г) за рішенням Спілки аудиторів України.

7. За яким критерієм професія аудитора відрізняється від багатьох інших професій?

- а) компетентності;
- б) професійної сумлінності;
- в) незалежності;
- г) володіння технічними професійними прийомами.

8. Для якого виду аудиторської діяльності рівень відповідальності аудитора за свою роботу найнижчий?

- а) аудит фінансової звітності;
- б) консультація;
- в) оглядова перевірка;
- г) бухгалтерське супроводження.

9. Суб'єктом аудиторської діяльності є:

- а) юридична особа, що підлягає аудиторській перевірці;
- б) фізична або юридична особа, що займається підприємницькою діяльністю і отримує прибуток;
- в) фізичні особи і організації, що здійснюють незалежний контроль економічних подій;
- г) немає правильної відповіді.

10. Аудитору забороняється:

- а) займатися торговельною і посередницькою діяльністю, виробничою діяльністю;
- б) займатися науковою і викладацькою діяльністю;
- в) отримувати дивіденди від акцій;
- г) займатися методичною роботою.

11. Аудиторські фірми в Україні можуть бути:

- а) будь-якої організаційно-правової форми господарювання;
- б) будь-якої організаційно-правової форми, за винятком форми акціонерного товариства відкритого типу;
- в) організаційно-правової форми акціонерного товариства;
- г) у формі кооперативу.

12. Однією з обов'язкових вимог до аудиторської фірми є:

- а) загальний розмір частки учасників аудиторської фірми, які є сер-

тифікованими аудиторами, в статутному капіталі не повинен перевищувати 30 %;

б) наявність в штаті аудиторської фірми як мінімум трьох сертифікованих аудиторів;

в) керівником аудиторської фірми може бути тільки сертифікований аудитор;

г) немає правильної відповіді.

13. До обставин, які можуть негативно впливати на незалежність аудитора, можна віднести:

а) фінансову участь аудитора в справах організації клієнта в будь-якій формі;

б) співпрацю одного аудитора з клієнтом протягом двох років;

в) здійснення одним і тим же аудитором декількох аудиторських перевірок підряд;

г) немає правильної відповіді.

14. Основним законодавчим актом, що визначає загальні правові положення аудиторської діяльності є:

а) Закон України "Про аудиторську діяльність";

б) Закон України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність";

в) Стандарти аудиту;

г) Господарський кодекс України.

15. Відповідно до Закону України "Про аудиторську діяльність" аудит – це:

а) перевірка бухгалтерської і фінансової звітності, обліку первинних документів та іншої інформації суб'єктів господарювання з метою визначення достовірності їх обліку, його повноти та відповідності чинному законодавству і встановленим нормативам;

б) перевірка даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності суб'єкта господарювання з метою висловлення незалежної думки аудитора про її достовірність в усіх суттєвих аспектах та відповідність вимогам Законів України, положень (стандартів) бухгалтерського обліку або інших правил (внутрішніх положень суб'єктів господарювання) згідно із вимогами користувачів;

в) перевірка публічної звітності, обліку первинних документів та іншої інформації суб'єктів господарювання з метою виявлення відхилень у веденні обліку, визначення його повноти та відповідності чинному законодавству і встановленим нормативам;

МОДУЛЬ 2

КОНТРОЛЬНО-АУДИТОРСЬКИЙ ПРОЦЕС

Практичне заняття 3

Умови домовленостей про здійснення аудиту

План

1. Процедура вибору замовника.
2. Лист зобов'язання.
3. Договір на проведення аудиту.
4. Зміни до договору та листа зобов'язання.

Завдання 3.1

Питання для обговорення:

1. Клієнти аудиторських фірм і критерії їхнього відбору.
2. Зміст процедур переддоговірного етапу та форми проведення переговорів з клієнтом.
3. Визначте основні відмінності укладання договорів при першому замовленні та повторній перевірці фінансових звітів.
4. Назвіть основні загрози фундаментальних етичних принципів та причини їх виникнення.
5. Визначте відповідальність сторін до і після укладання договору на проведення аудиту.
6. Дайте характеристику листа-зобов'язання та назвіть основні вимоги до його складання.
7. Які нормативні документи визначають порядок укладання та структуру договору?
8. Які суттєві аспекти слід відображати в договорі?
9. Які зміни можуть бути внесені до договору на проведення аудиту?

Завдання 3.2

Проведіть обстеження потенційного клієнта для вирішення питання про проведення аудиту та надання послуг.

Складіть:

1. Лист замовника до аудиторської фірми з проханням про проведення аудиту;
2. Лист клієнта до попереднього аудитора з проханням надати необхідну інформацію діючому аудитору;
3. Лист нинішнього аудитора до попереднього;

4. Анкету опитування попереднього аудитора;
5. Анкету обстеження клієнта та його звітності (при обстеженні проведіть аналіз основних показників, що характеризують фінансовий стан клієнта);
6. Лист-відповідь щодо проведення аудиту:
 - позитивний;
 - з відмовою.

Завдання 3.3

На основі договору на проведення аудиту охарактеризувати права і обов'язки його сторін. Результати дослідження оформити у вигляді таблиці (табл. 3.1).

Таблиця 3.1. Права та обов'язки сторін договору на проведення аудиту

Сторона договору	Права	Обов'язки
Замовник		
Виконавець		

Практичне заняття 4. Аудиторський ризик і оцінювання системи внутрішнього контролю і аудиту

План

1. Поняття суттєвості помилок в аудиті.
2. Аудиторський ризик та його складові.
3. Розрахунок прийняттого аудиторського ризику.

Завдання 4.1

Питання для обговорення:

1. Розкрийте суть поняття "суттєва помилка".
2. Дайте кількісну та якісну характеристику помилки.
3. Що ви розумієте під аудиторським ризиком?
4. Наведіть основні види ризику.
5. Як оцінюється аудиторський ризик?

Завдання 4.2

Необхідно встановити, чи вірне дане твердження:

1. Фінансова звітність не може бути вірною на 100 % .
2. Внутрішній ризик може бути зменшений в результаті аудиторської перевірки.
3. Діяльність керівництва фірми здійснює вплив на внутрішній ризик.
4. Внутрішній ризик змінюється в залежності від виду діяльності фірми.

5. Аудитор може знизити ризик при контролі шляхом внесення пропозиції щодо удосконалення (в листах керівництву).

6. Якщо внутрішній і контрольний ризики високі, то також високий і ризик невиявлення помилок.

7. Якщо внутрішній і контрольний ризики низькі, то аудитор може знизити ступень деталізації перевірки.

8. Ризик невиявлення помилок має один і той же рівень для всіх областей перевірки – циклу продажу, реалізації і ін.

Завдання 4.3

Ваш клієнт володіє трьома великими магазинами. В кожному з яких декілька відділів. Всі відділи повинні бути детально перевірені в крайньому разі один раз в п'ять років. Більш ретельно треба перевірити всі відділи, де найбільш високий аудиторський ризик. Відомо, що в минулому році в цих магазинах також був проведений аудит. В кожному з магазинів існує відділ внутрішнього контролю.

Необхідно:

Визначити, які дії повинен прийняти аудитор для оцінки ризику.

Завдання 4.4

Визначити ризик не виявлення виходячи з того, що аудитор обчислив внутрішній ризик – 0,75, ризик контролю – 0,3 та планує скористатися максимальним рівнем загального аудиторського ризику.

Завдання 4.5

Визначити прийнятний рівень внутрішнього ризику виходячи з того, що аудитор планує ризик не виявлення – 0,2, обчислив ризик контролю – 0,3 та планує скористатися мінімальним рівнем загального аудиторського ризику.

Завдання 4.6

Виконати тест (табл. 4.1), проставивши позначки напроти наведених нижче тверджень (так – "+", ні – "-"):

Таблиця 4.1. Тест для поточного контролю знань з теми

Відповідь	№ з/п	Твердження
	1.	Чим вищий внутрішній ризик та ризик контролю, тим нижчий повинен бути ризик не виявлення.
	2.	Аудитори зацікавлені в найнижчих значеннях загального аудиторського ризику.

Продовж. табл. 4.1

Відповідь	№ з/п	Твердження
	3.	Аудитор може повністю покладатися на ефективність системи внутрішнього контролю, щоб не виконувати ряд процедур.
	4.	Внутрішній ризик та ризик контролю можуть бути меншими або дорівнювати нулю.
	5.	Ризик не виявлення ніколи не дорівнює нулю.
	6.	Визначення загального аудиторського ризику допомагає уникнути підприємницького ризику.
	7.	Внутрішній ризик і ризик контролю не залежать від аудитора.
	8.	Неможливо дати позитивний висновок в умовах високого внутрішнього ризику та ризику контролю.
	9.	Якщо рівень ризику контролю виявиться завищеним на етапі планування, то аудитору необхідно виконати додаткові процедури.
	10.	Чи можна вважати фактором підвищення ризику контролю зміну облікової політики підприємства?

Практичне заняття 5
Планування аудиторської перевірки

План

1. Суть, мета і завдання планування аудиту.
2. Види планування аудиторської діяльності (оперативне, поточне, стратегічне).
3. Загальний план аудиту, його зміст.
4. Програма аудиту та її складові.

Завдання 5.1

Питання для обговорення:

1. Сутність планування в аудиті.
2. Охарактеризувати види планування аудиторської діяльності.
3. Наведіть основні завдання планування.
4. Що включає в себе попереднє планування аудиту ?
5. Які джерела інформації використовуються для попереднього планування аудиту?
6. Подайте структуру загального плану та програми аудиту.

Практичне заняття 6

Аудиторські докази

План

1. Інформаційне забезпечення аудиту та вимоги до нього.
2. Поняття про аудиторські докази.
3. Джерела аудиторських доказів.

Завдання 6.1

Питання для обговорення:

1. Дайте визначення поняття "аудиторські докази".
2. Сформулюйте загальну мету одержання аудиторських доказів: підтвердження порушень чи спростування порушень?
3. Охарактеризуйте інформацію за ступенем точності.
4. Як класифікують докази в аудиті?
5. Які вимоги висуваються до доказів?
6. Як Ви розумієте поняття "ревалентні" докази?
7. Які фактори впливають на достовірність доказів?
8. Дайте класифікацію аудиторських тестів.

Завдання 6.2

Проранжувати докази за ступенем їх надійності, починаючи з найвищого:

1. Аналіз фактичних витрат, підготовлений працівником підприємства.
2. Виписка з установчого договору, що підтверджує внесок учасників до статутного капіталу.
3. Акт інвентаризації запасів, що була проведена за участі аудитора.
4. Приватна розписка Вакуленка Р.О. про отримання готівки в касі.
5. Висновок незалежного експерта про ринкову вартість автомобіля ЗІЛ-130.

Завдання 6.3

Виявити порушення та описати методику одержання аудиторських доказів:

1. За видатковим касовим ордером № 14 від 1 березня поточного року було видано під звіт інженеру Уварові М.С. 570 грн на витрати по відрядженню до міста Києва. У видатковому касовому ордері № 14 в якості підтверджуючого документа зазначено наказ № 8. Аудитор встановив, що згідно з цим наказом Іванов І.С. відряджається до м.Мінська строком на 3 дні з 3 по 6 березня.

2. У видатковому касовому ордері № 14 наявні підписи касира та бухгалтера з обліку грошових коштів. При зіставленні підпису одержувача коштів у видатковому касовому ордері № 14 з підписом Уварові М.С. в розрахунково-платіжній відомості на одержання зарплати за попередній місяць встановлено, що підписи не збігаються.

3. При подальшій перевірці готівкових операцій виявлено, що за Уваровим М.С. на дату видачі грошей обліковується дебіторська заборгованість на 400 грн за раніше виданими сумами.

Завдання 6.4

Вихідні дані:

Під час перевірки магазину аудитор отримав інформацію про нещодавно проведену інвентаризацію. Від керівництва він отримав наступні відомості:

- 1) матеріальна відповідальність покладена на двох комірників;
- 2) в карточках обліку руху товарно-матеріальних цінностей не відображується рух по товарам, які надійшли на дату, яка передувала дню проведення інвентаризації, отже ці дані не доступні для осіб, які проводили інвентаризацію;
- 3) звірка результатів інвентаризації з документальним відображенням проведена бухгалтером;
- 4) пошкодженні товарно-матеріальні цінності відображені в документах (в тому числі в інвентаризаційних відомостях) і не відмічені.

Необхідно:

Визначити, на які моменти більш всього повинен звернути увагу аудитор.

Практичне заняття 7 ***Робочі документи аудитора***

План

1. Поняття та класифікація робочих документів аудитора.
2. Вимоги до складання робочих документів.
3. Організація аудиторського архіву та аудиторського досьє.

Завдання 7.1

Питання для обговорення:

1. Що таке робочі документи аудитора?
2. З якою метою та у якій формі складаються робочі документи аудитора?

3. Яку інформацію повинні включати робочі документи аудитора?
4. В чому полягає різниця між постійним та поточними робочими документами?
5. Охарактеризувати вимоги до змісту та оформлення робочих документів аудитора.
6. Дотримання принципу конфіденційності при складанні та зберіганні робочих документів.
7. Терміни зберігання та порядок вилучення робочих документів аудитора.

Завдання 7.2

За результатами перевірки касових операцій ВАТ "Комбікормовий завод" скласти робочі документи аудитора:

- 1) акт інвентаризації каси (загальноприйнятої форми);
- 2) відомість порушень в обліку касових операцій (табл.7.1).

Таблиця 7.1. Відомість порушень в обліку касових операцій

№	Первинний документ, обліковий регістр				Зміст порушення	Характер порушення (помилка, факт обману)	Який нормативний документ порушено
	назва	№	дата	сума			
1	2	3	4	5	6	7	8
1.							
...							

Вихідні дані:

В касі ВАТ "Комбікормовий завод" інвентаризаційною комісією за участю аудитора встановлено станом на кінець дня 14 вересня поточного року: готівки при покупному переліку – 1265 грн, марки гербового збору на суму 13 грн.

У касі зберігаються чекові книжки по поточному рахунку. За даними касової книги на 14 вересня у касі обліковується сума 1351 грн ліміт каси встановлено у розмірі 1200 грн.

14 вересня було проведено такі готівкові операції:

- прибутковий касовий ордер № 14 – оприбутковано виручку їдальні 1250 грн;
- прибутковий касовий ордер № 15 – одержано 300 грн за авто послуги від Ломакіна О.О. (документ недооформлений);
- видатковий касовий ордер № 6 – видано за приватною розпискою Дейнеко О.О. 350 грн;

– платіжна відомість на виплату дивідендів загальною сумою 1350 грн, у якій є підписи про отримання 1300 грн.

Завдання 7.3

З'ясувати функції робочих документів, навести приклади (рис. 7.1).

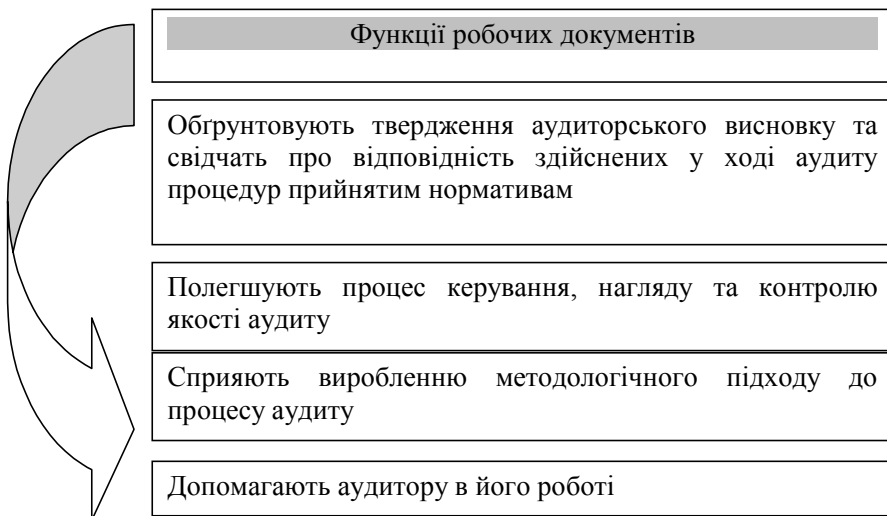


Рис. 7.1. Функції робочих документів

Практичне заняття 8. Аудиторський висновок та інші підсумкові документи аудитора

План

1. Поняття та склад аудиторської звітності.
2. Поняття про аудиторський звіт та аудиторський висновок.
3. Види аудиторських висновків та їх зміст.

Завдання 8.1

Питання для обговорення:

1. Який склад підсумкової документації аудитора?
2. Що таке аудиторський звіт?
3. Якою повинна бути інформація, подана у звіті?
4. Що таке аудиторський висновок?
5. В чому полягає різниця між аудиторським звітом та аудиторським висновком?
6. Яку структуру має аудиторський висновок?

7. Охарактеризуйте основні розділи аудиторського висновку.
8. Які види аудиторських висновків Ви знаєте?
9. Якою процедурою передається аудиторський висновок клієнту?
10. Назвати обставини, за яких аудитор може відмовитися від видачі висновку.
11. Розкрити сутність понять "непевненість" і "незгода" аудитора.
12. Якими МСА регламентуються складання аудиторських висновків.

Завдання 8.2

Визначте, який висновок може скласти аудитор у поданих нижче ситуаціях.

Ситуація 1. На момент перевірки на підприємстві, що перевіряється, завершується дія довгострокових будівельних контрактів-договорів. Наслідком можуть бути збитки, фактичний розмір яких визначити неможливо, оскільки діють певні фактори (підвищення продуктивності праці), що можуть значно зменшити їх суму. Порушень та помилок в обліку та звітності не виявлено.

Ситуація 2. Підприємству, яке перевіряється, пред'явлено судовий позов одним з його постачальників у зв'язку з порушенням договору постачання з вимогою компенсації усіх завданих збитків, суму яких реально визначити на даний момент неможливо. Інших порушень та відхилень не встановлено.

Ситуація 3. Підприємство, що перевіряється, має у своєму складі філію, яка ліквідується. Філія є юридичною особою. Резерви для покриття заборгованості філії підприємством забезпечені не були, головне підприємство за результатами перевірки є неплатоспроможним.

Ситуація 4. На підприємстві встановлено крадіжку грошей з каси в сумі 100 грн. Інших порушень та відхилень не встановлено.

Ситуація 5. На підприємстві встановлено, що витрати в сумі 251017 грн, які були здійснені в першій половині січня наступного за звітним року, відображені по дебету рахунку 23 "Основне виробництво" в грудні звітного року. Інших порушень та відхилень не встановлено.

Ситуація 6. Річна фінансова звітність підприємства складена відповідно до вимог Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову". Аудитор зібрав достатню кількість доказів та отримав усі необхідні пояснення від керівництва та персоналу підприємства. Аудитор може підтвердити можливість подальшого функціонування підприємства. При складанні звітності враховано вплив подальших подій після дати балансу.

Ситуація 7. Аудитору, що проводив перевірку у стислі строки, не було надано всієї необхідної інформації та відповідних пояснень керівництва, що значно обмежило рамки аудиту.

Ситуація 8. У ході аудиту виявлено розбіжності між окремими положеннями облікової політики підприємства-клієнта та загальноприйнятими принципами обліку. Внутрішньою зустрічною перевіркою також виявлено розбіжності між показниками журналів-ордерів, Головної книги та Балансу підприємства.

Ситуація 9. На думку аудитора, фінансова звітність не відповідає встановленим вимогам, не є достовірною і об'єктивною, показники її суттєво переключені.

Ситуація 10. У ході перевірки мало місце суттєве обмеження її обсягу, в результаті чого аудитор не отримав необхідних доказів. Крім того, у минулому місяці поточного року аудитор обіймав посаду голови ради директорів підприємства, що перевіряється.

Завдання 8.3

Аудитор опинився в ситуації, коли треба скласти безумовно позитивний висновок при наявності важливого сумніву щодо можливості економічного суб'єкта продовжувати діяльність і виконувати свої обов'язки протягом, які мінімум, 12 місяців наступних за звітним періодом, виникла проблема "діючого підприємства".

Необхідно:

Встановити основні причини, які стали основою для формулювання такого висновку.

Завдання 8.4

Вихідні дані:

Фірма К – будівельна фірма, яка працює на основі довгострокових договорів. Керівництво фірми прийняло рішення не включати дані про рух грошових коштів в бухгалтерську звітність, оскільки вважає цю інформацію не важливою.

Необхідно:

Визначити, який вид висновку повинен скласти аудитор.

Завдання 8.5

Вихідні дані:

Фірма К займається реалізацією будівельних матеріалів, й частина з них продається за готівку: з всієї суми готівки 750000 грн – 125000 грн за готівку населенню. За цією реалізацією не виконуються достатній кон-

троль якому міг би довіряти аудитор, і в процесі перевірки не було проведено аудиторських процедур, які б дали незалежне підтвердження правильності обліку реалізації за готівку.

Необхідно:

Визначити, який висновок повинен скласти аудитор.

Завдання 8.6

Вихідні дані:

1 грудня 2000 року рада директорів фірми К вирішила надати безвідсотковий кредит директору М для придбання путівки для поїздки у відпустку. 19 січня 2001 року кредит було повернено. Звітний період фірми закінчується 1 січня. Рада директорів прийняла рішення що цей короткостроковий кредит, який вже повернено, не треба відображати в бухгалтерській звітності.

Необхідно:

Визначити, який аудиторський висновок необхідно скласти.

Завдання 8.7

Здійснити аналіз і критичну оцінку тексту аудиторського висновку.

Вихідні дані:

(фрагмент аудиторського висновку)

...Нами було перевірено фінансову звітність ВАТ "Калина" від статті 010 до статті 640 відповідно до аудиторських стандартів. На нашу думку, фінансова звітність правдиво та об'єктивно відображує фінансовий стан підприємства на 31.12.2006р., розмір прибутку та напрями його використання і складена відповідно до Закону України "Про аудиторську діяльність"...

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ

МОДУЛЬ 2

1. Яка мета застосування аналітичних процедур на етапі планування аудиту?

- а) визначення потенційних сфер припущення помилок;
- б) на етапі планування аналітичні процедури не виконують;
- в) оцінка якості попереднього аудиту;
- г) одержання підтверджень щодо достовірності звітності.

2. Програму проведення аудиторської перевірки аудитор складає:

- а) перед початком проведення аудиту;
- б) перед складанням плану аудиту;
- в) під час документального оформлення аудиту;
- г) після того, як аудитор провів тестування системи внутрішнього контролю.

3. При плануванні аудиту оформляють:

- а) поточний і перспективний плани;
- б) план і програму аудиторської перевірки;
- в) поточний і стратегічний плани;
- г) загальний план і програми аудиторської перевірки.

4. Чи можливі зміни та уточнення у загальному плані аудиту та в аудиторській програмі?

- а) ні, план і програми залишаються не змінними протягом усієї тривалості аудиту;
- б) план аудиту можна змінювати, а програми – ні;
- в) програми аудиту можуть змінюватись і уточнюватись, а план аудиту – ні;
- г) протягом усієї тривалості аудиту його загальний план і програма переглядаються та уточнюються аудитором.

5. Перелік робіт на основних етапах проведення аудиту визначено у:

- а) плані аудиту;
- б) програмі аудиту;
- в) протоколі;
- г) графіку.

6. На якому етапі починається планування аудиту?

- а) на етапі вибору замовника;
- б) на попередньому етапі;
- в) під час здійснення аудиту;
- г) на організаційному етапі.

7. Організація праці аудитора – це:

- а) система заходів, яка забезпечує раціональне використання трудових ресурсів;
- б) планування роботи аудиторів;
- в) наукова організація праці;
- г) немає правильної відповіді.

8. Реалізація аудитором підготовчого етапу припускає:

- а) документальне оформлення;
- б) оформлення і рішення всіх питань в усній формі;
- в) як документальне, так і усне оформлення на розсуд аудитора;
- г) немає правильної відповіді.

9. Вивчення діяльності підприємства-замовника аудитором аудиторською фірмою на першому етапі аудиторської діяльності обумовлено, в першу чергу, необхідністю:

- а) отримати інформацію про клієнта;
- б) прискорити процес укладення договору;
- в) отримати якнайбільше інформації про клієнта і визначити аудиторський ризик.

10. Заключні процедури аудиту виконують:

- а) до дати балансу;
- б) після дати балансу;
- в) незалежно від дати балансу;
- г) заключні процедури при аудиті річної фінансової звітності не виконують.

11. Після вивчення, оцінки і тестування служби внутрішнього контролю аудитор:

- а) може відмовити у висновку;
- б) не може розпочати аудиту, оскільки договір не підписаний;
- в) може значно збільшити обсяг аудиторських процедур.

12. Планування аудиту для постійних клієнтів обов'язково має включати:

- а) ознайомлення з бізнесом клієнта;
- б) тести на відповідність;
- в) аналіз попередніх робочих документів;
- г) аналіз облікової політики.

13. Форма і зміст Загального плану аудиту залежать від:

- а) конкретних методик і технологій, застосовуваних аудитором;
- б) величини помилки;
- в) наявності ознак шахрайства;
- г) кількості працівників підприємства-клієнта.

14. До Програми аудиту нового клієнта слід включати:

- а) фінансову та операційну характеристику підприємства клієнта;
- б) оцінку ризику шахрайства;
- в) умови діяльності в галузі спеціалізації клієнта;
- г) усе перелічене.

15. При плануванні аудиту у комп'ютерних інформаційних системах програма вважається складною, якщо:

- а) ПЕОМ автоматично генерує суттєві операції та кореспонденцію рахунків бухгалтерського обліку;
- б) обсяг операцій такий, що користувачу важко виявити оперативні помилки, допущені в процесі обробки інформації;
- в) операції з іншими організаціями здійснюються автоматично без фізичної перевірки їх правильності;
- г) усе перелічене.

16. Дані при введенні у комп'ютерну інформаційну систему перевіряються одразу при:

- а) інтерактивному режимі;
- б) роботі з мікрокомп'ютерами;
- в) у будь-якому режимі комп'ютерної інформаційної системи;
- г) таке неможливе взагалі.

17. У відповідності з МСА аудиторам необхідно розробити і документально оформити Програму аудиту, яка є:

- а) засобом контролю і документування належного виконання робіт;
- б) планом аудиторської перевірки;
- в) додатковою робочою документацією аудитора;
- г) конфіденційною інформацією аудиторської фірми.

18. Який документ засвідчує в Україні факт досягнення домовленості між клієнтом і аудиторською фірмою (аудитором) про проведення аудиторської перевірки?

- а) протокол про намір провести аудиторську перевірку;
- б) акт;
- в) договір;
- г) лист-зобов'язання.

19. Який критерій є основним під час прийняття рішення щодо укладення договору на аудит?

- а) дотримання всіх аспектів незалежності;
- б) нескладність проведення аудиту для конкретного клієнта;
- в) висока сума гонорару за аудит;
- г) можливість подальшої співпраці з клієнтом.

20. Які розділи повинен містити договір на проведення аудиту?

- а) об'єкт перевірки, терміни та виконавці, відповідальність сторін;
- б) обсяг аудиторських послуг, термін перевірки, розмір і умови оплати;

в) предмет і термін перевірки, обсяг аудиторських послуг, розмір і умови оплати, відповідальність сторін, реквізити сторін.

21. Аудитори та аудиторські фірми зобов'язані:

а) отримувати необхідні документи, які мають відношення до предмета перевірки;

б) зберігати в таємниці інформацію, отриману при проведенні аудиту;

в) надавати внутрішню інформацію щодо діяльності підприємства усім заінтересованим особам.

22. Відповідно до Закону України "Про аудиторську діяльність" підставою для здійснення аудиту є:

а) лист-запит замовника;

б) лист-ствердження аудитора;

в) договір на проведення аудиту;

г) немає правильної відповіді.

23. Вимоги до форми і змісту договору визначені:

а) у Законі України "Про аудиторську діяльність";

б) у Господарському та Цивільному кодексі України;

в) законодавчо не визначені;

г) визначаються аудиторською фірмою.

24. Згідно з МСА 210 документ, що містить погоджені умови на проведення аудиторської перевірки, – це:

а) лист-пропозиція;

б) лист-зобов'язання;

в) лист-пояснення;

г) лист-домовленість.

25. Обсяг аудиторської перевірки – це:

а) процедури аудиту, що за певних обставин вважають необхідними для досягнення мети аудиту;

б) обсяг документів і операцій замовника, які перевіряє аудитор;

в) кількість часу, що витрачає аудитор для проведення перевірки;

г) робочі документи, що створює аудитор під час перевірки.

26. Обсяг аудиту – це:

а) кількість статей звітності, які необхідно перевірити;

б) кількість елементів у вибірці;

в) аудиторські процедури, необхідні для досягнення мети аудиту;

г) усе перелічене.

МОДУЛЬ 3

АУДИТ АКТИВІВ, ПАСИВІВ ТА ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

Практичне заняття 9. Аудит активів, капіталу та зобов'язань

План

1. Зміст, основні завдання та порядок аудиту активів.
2. Аудит формування статутного капіталу суб'єктів господарювання та його особливості.
3. Зміст, основні завдання та порядок аудиту зобов'язань підприємства.

Завдання 9.1

Питання для обговорення:

1. Яку інформацію може одержати аудитор, аналізуючи облікову політику підприємства?
2. Яку інформацію може одержати аудитор, аналізуючи установчі документи підприємства?
3. За допомогою яких документів аудитор може визначити повноваження керівництва?
4. Назвати основні порушення готівкового обігу, за які накладається стягнення.
5. Яка мета аудиту розрахунків з бюджетом?
6. Джерела інформації для проведення аудиту грошових коштів та готівкових операцій.
7. Перевірка використання та своєчасності повернення короткострокових позик і довгострокових кредитів та їх забезпечення.

Завдання 9.2

Необхідно:

Перевірити правильність утримань із заробітної плати Петренко Р.Ю. за липень поточного року.

При виявленні помилок визначити зміст консультації, наданої аудитором клієнту щодо їх виправлення.

Вихідні дані:

Петренко Р.Ю. є штатним працівником з посадовим окладом 1000 грн у липні поточного року йому нараховано: оклад – 800 грн; допомога по

тимчасовій непрацездатності – 200 грн, премія за результатами роботи – 400 грн.

За розрахунково-платіжною відомістю утримання склали:

пенсійний фонд – 14 грн;

фонд соціального страхування на випадок безробіття – 7 грн;

фонд соціального страхування на випадок тимчасової непрацездатності – 144 грн;

податок з доходів фізичних осіб – 150 грн;

профспілкові внески – 10 грн.

До виплати визначена сума – 1205 грн.

Завдання 9.3

Необхідно:

1. Здійснити документальний контроль Книги складського обліку по рахунку 20 "Запаси" (субрахунок 203 "Паливо") за формою, змістом та арифметично (метод оцінки вибуття запасів – за середньозваженою вартістю).

2. Визначити перелік необхідної інформації (реєстри аналітичного, синтетичного обліку, інші документи) для здійснення аудиторської перевірки операцій, відображених у документі.

3. Проаналізувати можливість, доцільність та особливості виконання інших прийомів аудиту операцій², відображених у документі.

4. Визначити конкретні завдання аудиту з перевірки операцій, відображених у документі.

Вихідні дані:

Книга складського обліку по рахунку 20 "Запаси" субрахунок 203 "Паливо"; аналітичний рахунок: Бензин А-76, кг

Дата	Зміст операції	Сальдо 01.02.2006р.		Прибуток		Видаток		Сальдо на 01.03.2006р.	
		к-сть	сума	к-сть	сума	к-сть	сума	к-сть	сума
	Залишок на початок	1200	3600						
1.02	АТ "Нафта"			1000	3000				
2.02	ЗАТ "МММ"			800	3300				
3.02	ПП "Корал"			1200	3500				
4.02	Автогараж					500	1250		
5.02	Цех №1					750	2025		
8.02	Цех №2					850	2380		
	Залишок на кінець							2100	7745

Практичне заняття 10

Аудит фінансової звітності

План

1. Облікова політика підприємства та її особливості.
2. Склад та елементи фінансової звітності підприємства
3. Аудиторська оцінка фінансово-економічного потенціалу підприємства та ефективності його використання.
4. Аудиторська перевірка ліквідності та фінансової стійкості господарюючих суб'єктів.

Завдання 10.1

Питання для обговорення:

1. Особливості облікової політики.
2. Зміст перевірки бухгалтерського обліку.
3. Визначити основні вимоги до наказу про облікову політику як нормативного документа аудиту.
4. Яка мета складання фінансової звітності?
5. Визначити склад та елементи фінансової звітності підприємства.
6. Основні процедури перевірки правильності складання фінансової звітності.
7. Для чого складають порівняльний баланс?
8. В чому суть методу стратифікації та як він застосовується у методиці аудиту?
9. Використання методики експрес-аналізу для економічного читання бухгалтерської звітності.
10. Аудиторська оцінка фінансово-економічного потенціалу підприємства та ефективності його використання.
11. Аудиторська перевірка ліквідності та фінансової стійкості господарюючих суб'єктів.

Завдання 10.2

Дати оцінку фінансового стану підприємства (базове господарство студента) за комплектом звітності шляхом розрахунку показників, відображених у таблиці 10.1.

Таблиця 10.1. Аналіз показників фінансового стану господарства за 200_р.

№ з/п	Показники	Порядок розрахунку	Нормативне значення	На початок року	На кінець року	Відхилення
1.	Коефіцієнт автономії	Ф.1р.380/ф.1р.640	$\geq 0,5$			

Продовж. табл. 10.1

№ з/п	Показники	Порядок розрахунку	Нормативне значення	На початок року	На кінець року	Відхилення
2.	Коефіцієнт фінансової незалежності	$\Phi.1p.640/\Phi.1p.380$	≤ 2			
3.	Коефіцієнт фінансового ризику	$(\Phi.1p.430+\Phi.1p.480+\Phi.1p.620)/\Phi.1p.380$	< 1			
4.	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$(\Phi.1p.220+\Phi.1p.230+\Phi.1p.240)/\Phi.1p.620$	$\geq 0,2$			
5.	Загальний коефіцієнт ліквідності	$\Phi.1p.260/\Phi.1p.620$	≥ 1			
6.	Коефіцієнт окупності виробничих витрат	$\Phi.2p.035/\Phi.2p.040$	x			
7.	Коефіцієнт зносу основних засобів	$\Phi.1p.032/\Phi.1p.031 \times 100$	зменшення			
8.	Коефіцієнт придатності	100-п.8	збільшення			

КОНТРОЛЬНІ ТЕСТИ

МОДУЛЬ 3

1. Методика – це:

- а) сукупність об'єктів і предметів;
- б) сукупність прийомів і способів;
- в) сукупність прийомів і об'єктів;
- г) всі варіанти неправильні.

2. Що не відноситься до об'єктів аудиту пасиву балансу?

- а) юридична повноцінність і законність функціонування;
- б) доходи майбутніх періодів;
- в) статутний капітал;
- г) забезпечення майбутніх витрат і платежів.

3. Аудитор встановив, що всі авансові звіти містять підпис керівника підприємства. Отже, система внутрішнього контролю підприємства забезпечує:

- а) обмеження доступу до активу;
- б) документування господарських операцій;
- в) розподіл обов'язків;
- г) санкціонування господарських операцій.

4. Яким документам необхідно надати перевагу під час аудиторського підтвердження залишку на поточному рахунку підприємства?

- а) усному повідомленню адміністрації підприємства;
- б) письмовому повідомленню керівництва підприємства;
- в) виписці банку;
- г) документам бухгалтерського обліку.

5. Проведення інвентаризації дає можливість переконатись у:

- а) правильності оцінки активів;
- б) реальній наявності активів;
- в) наявності права власності підприємства на активи;
- г) арифметичній точності облікової інформації.

6. Зустрічна перевірка проводиться на підставі дослідження:

- а) взаємопов'язаних операцій в одній організації;
- б) документів, оформлених одним і тим же виконавцем;
- в) зіставлення фактичної інформації з нормативною.

7. Метою проведення інвентаризації є:

а) забезпечення контролю за наявністю і станом майна, його рухом, використанням матеріальних, фінансових, та інших ресурсів відповідно до затверджених норм;

б) виявлення стану розрахунків, встановлення фактичної наявності або підтвердження дебіторської заборгованості;

в) перевірка дотримання діючих положень про матеріальну відповідальність;

г) всі відповіді правильні.

8. Нормативна перевірка дозволяє:

а) з'ясувати правильність зроблених у документах обчислень;

б) виявити факти помилок чи шахрайства;

в) встановити тотожність усіх примірників одного і того ж документа;

г) з'ясувати обґрунтованість списання сировини на виробництво.

9. В яких випадках використовують лабораторний аналіз?

- а) у разі необхідності встановлення фактичної наявності майна на підприємстві;
- б) у разі необхідності виявлення фактичних витрат сировини та матеріалів;
- в) у разі необхідності контролю якості сировини, матеріалів та готової продукції.

10. Аналітичні процедури в аудиті – це:

- а) порівняння і прогнозування показників за результатами економічного аналізу;
- б) оцінка взаємозв'язків між окремими елементами фінансової звітності;
- в) оцінка фінансового стану підприємства;
- г) усе перелічене.

11. Замовник клієнта надсилає лист-підтвердження аудиторю на його запит про негативний стан обліку дебіторської заборгованості, якщо:

- а) замовник погоджується із залишком, вказаним у запиті;
- б) замовник не погоджується із залишком, вказаним у запиті;
- в) заборгованість замовника прострочена;
- г) замовник і клієнт – пов'язані сторони.

12. Яким чином вплине на обсяг вибірки збільшення ступеня довіри аудитора до системи бухгалтерського обліку і внутрішнього контролю?

- а) не вплине;
- б) збільшиться;
- в) зменшиться;
- г) має незначний вплив, яким можна знехтувати.

13. Під час перевірки повноти оприбуткування виручки від реалізації готової продукції аудитор повинен упевнитися в наступному:

- а) постачальникам не були сплачені кошти;
- б) було правильно створено резерв сумнівних боргів;
- в) у документах на відвантаження наявні всі облікові записи та виписано податкову накладну;
- г) правильно обчислено природний убуток.

14. Виконання однією особою виписки виданих касових ордерів і видачі грошей з каси є доказом:

- а) низького рівня внутрішнього контролю на підприємстві;

- б) виконання працівниками несумісних функцій;
- в) наявності прямого розкрадання коштів з каси підприємства;
- г) правильної організації внутрішнього контролю.

15. Найменш надійним джерелом для доказів аудитор є:

- а) проведений аудитором огляд цінностей;
- б) внутрішні документи господарюючого суб'єкта;
- в) документальні підтвердження, отримані від третіх сторін;
- г) усне пояснення керівництва.

16. Під інформаційним забезпеченням аудиту розуміють:

- а) певним чином упорядковану сукупність інформації, яку формують і використовують на різних стадіях процесу аудиту;
- б) певним чином упорядковану сукупність нормативно-довідкової інформації;
- в) звітність підприємства.

17. Яку відповідальність несе аудитор за виявлення шахрайства?

- а) аудитор несе відповідальність за пошук фактів шахрайства, але не несе відповідальності за їх виявлення;
- б) аудитор несе відповідальність за виявлення фактів шахрайства;
- в) аудитор несе відповідальність за виявлення фактів шахрайства і повідомлення про це адміністрації;
- г) аудитор несе відповідальність за надання аудиторського висновку за умови виявлення факту шахрайства.

18. Яке з визначень відповідає терміну "помилка"?

- а) навмисне викривлення фінансової інформації в результаті арифметичних або логічних помилок в облікових записках і розрахунках, недогляду в додержанні повноти обліку;
- б) викривлення фінансової звітності шляхом використання фальсифікованих первинних документів, невідповідного відображення операцій бухгалтерського обліку в регістрах синтетичного і аналітичного обліку;
- в) ненавмисне перекручення фінансової інформації в результаті арифметичних або логічних помилок в облікових записках і розрахунках, недогляду в додержанні повноти обліку, невідповідне відображення записів в обліку;
- г) немає правильної відповіді.

19. З якої процедури починають перевірку фінансової звітності після укладення договору на аудит?

- а) планування аудиту;

- б) ознайомлення зі системою внутрішнього контролю;
- в) виконання тестів контролю;
- г) виконання тестів підтвердження.

20. Відповідальність аудитора за висловлення думки стосовно фінансової звітності повинна бути:

- а) чітко викладена у вступному параграфі стандартного висновку аудитора;
- б) чітко викладена у параграфі про обсяг аудиту стандартного висновку аудитора;
- в) чітко викладена у заключному параграфі стандартного висновку аудитора;
- г) така норма до формування стандартного висновку аудитора не передбачена.

21. Які органи державної влади затверджують форми фінансової звітності підприємств і порядок їх заповнення?

- а) Міністерство Фінансів України спільно з Державним комітетом статистики України;
- б) Державна податкова адміністрація України спільно з Міністерством Фінансів України;
- в) Державна податкова адміністрація України за погодженням з Національним банком України.

22. На яку дату складається баланс підприємства?

- а) на перше число наступного за звітним періодом місяця;
- б) на кінець останнього дня кварталу (року);
- в) підприємство самостійно вибирає дату складання балансу;
- г) на дату, що затверджена у наказі про облікову політику.

23. Згідно з інформаційними потребами користувачів фінансової звітності вона:

- а) відповідає даним Головної книги, журналів-ордерів, реєстрів синтетичного і аналітичного обліку;
- б) складена з дотриманням взаємоузгодження показників різних форм фінансової звітності;
- в) не містить помилок і перекручень, здатних вплинути на рішення користувачів звітності.

24. Яке з визначень відповідає терміну "звичайна діяльність підприємства"?

- а) будь-яка основна діяльність, а також операції, що її забезпечують або виникають в результаті її проведення;

б) основна діяльність, а також інші види діяльності, які не є інвестиційною або фінансовою діяльністю;

в) операції, пов'язані з виробництвом або реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг), що забезпечують основну частку його доходу.

25. Документальний аналіз інвентаризаційної відомості є методом аудиторської перевірки на відповідність фінансової звітності критерію:

а) відповідності;

б) обачності;

в) фактичної наявності;

г) повноти.

26. Які із наведених нижче характеристик не свідчать про можливість припинення діяльності підприємства?:

а) показник абсолютної ліквідності значно менше нормативного;

б) постійне невиконання зобов'язань перед кредиторами протягом звітного року;

в) співвідношення між власним і позиковим капіталом 2:1;

г) постійні збитки від основної діяльності.

27. Аудитору слід знати, що своєчасно не видану заробітну плату:

а) депонують;

б) перераховують до бюджету;

в) відносять на фінансові результати;

г) відносять на витрати виробництва.

28. З якою метою аудитор зіставляє дані реєстру обліку розрахунків з поставачальниками з даними реєстрів обліку касових операцій, операцій на рахунках у банках?

а) для перевірки законності розрахунків;

б) для перевірки санкціонування операцій;

в) для перевірки повноти обліку кредиторської заборгованості;

г) для перевірки своєчасності і повноти оплати рахунків поставачальників.

29. Який прийом застосує аудитор, щоб пересвідчитися у забезпеченні умов зберігання коштів у касі?

а) інвентаризація;

б) опитування;

в) сканування;

г) огляд приміщення каси та ознайомлення із договором про матеріальну відповідальність касира.

30. Для формулювання аудиторського висновку аудитор не-обхідно:

- а) вивчити всю наявну інформацію за період, що перевіряється та зібрати достатню кількість аудиторських доказів;
- б) перевірити 90 % всієї наявної інформації за період, що перевіряється;
- в) скористатися інформацією, що надана попереднім аудитором;
- г) перевірити 50 % всієї наявної інформації за період, що перевіряється.

31. За яких обставин аудитор має право видати негативний аудиторський висновок?

- а) аудитор задоволений станом обліку та звітності на підприємстві;
- б) існує незначна невпевненість достовірності обліку окремих господарських операцій;
- в) існує незначна незгода щодо способу відображення в обліку окремих господарських операцій;
- г) аудитор не задоволений станом обліку та звітності на підприємстві.

32. Який вид висновку повинен обрати аудитор за умови існування причин, що не дають можливості сформулювати думку щодо стану обліку та звітності підприємства у цілому?

- а) безумовно-позитивний;
- б) умовно-позитивний;
- в) негативний;
- г) відмова від висновку.

33. Якщо висновки аудитора і клієнта з певних питань аудиту не збігаються, то:

- а) аудитор відмовляється надати аудиторський висновок;
- б) аудитор надає умовний висновок;
- в) аудитор надає позитивний висновок, що враховує побажання клієнта;
- г) аудитор надає безумовно-позитивний висновок.

34. Якщо висновок аудитора обґрунтований, складений не-упереджено стосовно до клієнта та інших заінтересованих сторін, це відповідає принципу:

- а) незалежності;
- б) об'єктивності;
- в) конфіденційності;
- г) професійної компетентності.

35. Офіційний документ, засвідчений підписом і печаткою аудитора (аудиторської фірми), що складається в установленому порядку і включає висновок щодо достовірності звітності, це:

- а) аудиторський звіт;
- б) робочі документи аудитора;
- в) аудиторський висновок;
- г) лист аудитора.

36. Які види аудиторського висновку існують:

- а) безумовно-позитивний, негативний;
- б) безумовно-позитивний з пояснювальним параграфом, умовно-позитивний;
- в) відмова від висловлення думки;
- г) всі відповіді правильні.

37. Обов'язковими елементами аудиторського висновку є:

- а) заголовок, вступний розділ, висновок аудитора про перевірену звітність;
- б) заголовок, вступ, масштаб перевірки, висновок аудитора про перевірену звітність, дата аудиторського висновку, реквізити сторін;
- в) заголовок, масштаб перевірки, висновок аудитора про перевірену звітність, підпис аудиторського висновку;
- г) аудиторський висновок складається у довільній формі.

38. Який розділ аудиторського висновку дає упевненість, що аудиторська перевірка здійснена відповідно до вимог чинного законодавства?

- а) масштаб перевірки;
- б) вступна частина;
- в) заголовок;
- г) підпис аудиторського висновку.

39. Який розділ аудиторського висновку містить відомості про те, що аудит проведений незалежним аудитором, а також назву фірми (або прізвище аудитора)?

- а) вступна частина;
- б) заголовок;
- в) масштаб перевірки;
- г) адреса аудитора.

40. Хто має право підписувати аудиторський висновок?

- а) аудитор, який проводив аудит;
- б) аудитор, який проводив аудит або директор аудиторської фірми;
- в) директор аудиторської фірми, який має сертифікат;
- г) правильної відповіді немає.

41. Вкажіть склад підсумкової документації аудиту:

- а) загальний план аудиту, програма аудиту, графік роботи аудитора;
- б) аудиторський висновок, акт приймання-передавання аудиторського висновку;
- в) контрольні розрахунки та аналітичний огляд фінансового стану підприємства.

42. Якщо аудитор не отримав достатньої кількості належних доказів, що зумовило несуттєву незгоду, то він повинен:

- а) надати безумовно-позитивний висновок;
- б) надати умовно-позитивний висновок;
- в) надати негативний висновок;
- г) відмовитися від надання аудиторського висновку.

43. Датою підписання аудиторського висновку є:

- а) дата підписання акта приймання-передавання виконаних робіт;
- б) дата фактичного завершення аудиту;
- в) дата фактичного надання робочої документації аудитора клієнту;
- г) дата формування аудиторського звіту.

44. Безумовно-позитивний висновок надається аудиторською фірмою у такому разі:

- а) коли під час проведення аудиту були створені оптимальні умови для проведення аудиту;
- б) надана вся необхідна і достатня інформація для досягнення мети аудиту;
- в) аудитор дійшов висновку, що фінансові звіти справедливо й достовірно відображають інформацію відповідно до визначеної концептуальної основи фінансової звітності.

45. При виконанні яких умов надається умовно-позитивний висновок?

- а) під час перевірки мало місце обмеження в інформації, яке однак не здійснило істотного впливу на думку аудитора;
- б) під час перевірки були встановлені факти невідповідності діючому законодавству;
- в) відхилення, які були виявлені під час перевірки, не були ліквідовані до складання аудиторського звіту.

46. До аудиторського висновку не включається:

- а) адресат;
- б) опис перевірених документів;
- в) рівень аудиторської гарантії;
- г) опис виявлених невідповідностей.

47. Інформація, отримана аудитором при складанні висновку, на якій базується аудиторська думка, – це:

- а) внутрішній контроль;
- б) аудиторські докази;
- в) контроль якості;
- г) планування.

48. Про який вид аудиторського висновку свідчить вислів у тексті "за виключенням..."?"

- а) безумовно-позитивний з пояснювальним параграфом;
- б) негативний;
- в) відмова у висновку;
- г) безумовно-позитивний.

49. Який вид висновку вибере аудитор, якщо він встановив використання відмінних від загальноприйнятих принципів бухгалтерського обліку, але вважає, що фінансова звітність представлена правильно і об'єктивно?

- а) безумовно-позитивний;
- б) умовно-позитивний;
- в) негативний;
- г) відмова у висновку.

ТЕМАТИКА РЕФЕРАТИВ ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ЇХ ВИКОНАННЯ

Реферат з курсу "Аудит" – важливий елемент навчального процесу, спрямований на більш глибоке засвоєння студентами спеціальних питань діяльності суб'єктів аудиту, набуття навичок узагальнення й аналізу вивченого матеріалу.

Реферат являє собою самостійну працю студента і є підсумком вивчення ним програмного матеріалу за засобом отримання додаткових балів в умовах інтеграції європейської освіти відповідно до вимог Булонської декларації.

Метою реферату є виявлення рівня теоретичної підготовки студен-

та з питань організації і методики аудиту, його уміння самостійно аналізувати й оцінювати ситуації професійного характеру в умовах ринкової економіки.

Структура реферату включає в себе такі змістовні частини: вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел.

Обсяг роботи – до 15 сторінок тексту. Реферат виконується на стандартних аркушах (А-4). При друкованому варіанті слід дотримуватися таких вимог: поля – зліва – 30 мм; справа – 10 мм, зверху та знизу – 20 мм; шрифт Times New Roman, кегль – 14; міжрядковий інтервал: 1,5.

Реферат виконується на основі використання найновішої літератури що зумовлює необхідність ретельного вивчення нових видань підручників, навчальних та практичних посібників, монографій вітчизняних та зарубіжних авторів, посилання на цитати яких оформлюються відповідно до встановлених вимог.

Тематика рефератів

1. Історія розвитку аудиту в світі та в Україні.
2. Міжнародні стандарти аудиту та їх класифікація.
3. Характер і види супутніх аудиту послуг.
4. Проблеми збереження конфіденційності інформації аудиторами в Україні.
5. Сучасний стан та проблеми сертифікації аудиторів в Україні.
6. Реклама аудиторських послуг.
7. Відповідальність аудиторів за некваліфіковане надання аудиторських послуг.
8. Організація і вимоги аудиту в комп'ютерному середовищі.
9. Організація роботи аудиторського підприємства.
10. Аудит в системі фінансово-господарського контролю.
11. Контроль якості роботи аудиторів.
12. Внутрішньогосподарський контроль: суть і необхідність.
13. Система бухгалтерського обліку на підприємстві – спеціальні перевірки, що виконуються персоналом підприємства.
14. Поняття аудиторської вибірки та місце вибіркової перевірки в процесі аудиту.
15. Суть внутрішнього аудиту, його організація і необхідність.
16. Обов'язкова аудиторська перевірка з приводу порушення справи про банкрутство підприємства.
17. Особливості аудиту у випадках приватизації.
18. Особливості аудиту в акціонерних товариствах.

19. Особливості аудиту сільськогосподарських підприємств.
20. Особливості аудиту зовнішньоекономічної діяльності.
21. Екологічний аудит: суть та характеристика.
22. Звіт аудитора перед замовником, його зміст, структура і форми.
23. Аудиторський висновок: суть, структура та види.
24. Методологічні принципи аудиту.
25. Етичні принципи Кодексу професійної етики аудиторів України.
26. Види відповідальності аудитора.
27. Оцінка системи внутрішнього контролю замовника в аудиті.
28. Регулювання аудиторської діяльності в Україні.
29. Процеси виявлення помилок та шахрайства в аудиті.
30. Інформаційне забезпечення аудиторської перевірки.

НОРМАТИВНО-ЗАКОНОДАВЧА БАЗА

1. Закон України "Про аудиторську діяльність" від 14.09.2006р. № 141-V.
2. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16.07.1999р. № 996 – XIV, зі змінами та доповненнями.
3. Закон України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємств" від 15.05.2003р. № 755 – IV, зі змінами та доповненнями.
4. Кодекс професійної етики аудиторів України. Затверджений Аудиторською палатою України від 18.12.1998р. № 73.
5. Міжнародні стандарти аудиту.
6. Положення (Стандарти) бухгалтерського обліку.
7. Положення про реєстр аудиторських фірм та аудиторів, які одноособово надають аудиторські послуги, затверджене рішенням Аудиторської палати України про затвердження від 31.10.2000 зі змінами та доповненнями згідно з рішенням АПУ від 26.12.2001, у редакції рішення Аудиторської палати України від 25.11.2004 № 141/3 зі змінами згідно з рішенням АПУ від 10.11.2005 № 154/5.
8. Положення про сертифікацію аудиторів, затверджене Рішенням Аудиторської палати України від 18.11.2002р., протокол № 116.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. *Адамс Р.* Основы аудита: Пер. с англ. Ариненко Ю.А. и др. – М.: Аудит: Изд. Об – ник "ЮНИТИ", 1995. – 398 с.
2. *Аренс А., Лоббек Дж.* Аудит: Пер. с англ. – М.: Финансы и статистика. 2001. – 560 с.
3. Аудит: Практическое пособие / Под ред. *А. Кузьминского*. – К.: "Учетинформ", 1996. – 283 с.
4. Аудит: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / *В.Я. Савченко, В.О.Зотов, С.А.Кириленко* та ін. – Львів: Видавництво ЛКА, 2001. – 402 с.
5. Аудит: Учебник для вузов / Под ред. проф. *В.И. Подольского*. – М.: Аудит, ЮНИТИ. 1997. – 432 с.
6. *Білуха М.Т.* Курс аудиту: Підручник. – К.: Вища шк. – Знання, 1998. – 574 с.
7. *Білуха М.Т., Микитенко Т.В.* Фінансовий контроль: теорія, ревізія, аудит: Підручник. – К.: Українська академія оригінальних ідей. – 2005. – 888с.
8. *Бычкова С.М., Карзаева Н.Н.* Аудит / ситуации, примеры, тесты: Учеб. пособие для вузов. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 1999. – 127 с.
9. *Бутинець Ф.Ф., Малюга Н.М., Петренко Н.І.* Аудит: сучасні тенденції розвитку в Україні та світі: Монографія / За редакцією проф. *Ф.Ф. Бутинця*. – Житомир: ЖДТУ, 2004. – 564с.
10. *Василевич И.П., Ширкина Е.И.* Сборник задач по аудиту: Учеб. пособие. – М.: Финансы и статистика, 1999. – 288 с.
11. *Гончарук Я.А., Рудницький В.С.* Аудит: Навч. посібник. – Львів: Світ, 2002. – 296 с.
12. *Гутцайт Е.М.* Аудит: концепция, проблемы, эффективность, стандарты. – М.: "Элит 2000", "ЮНИТИ-ДАНА", 2002. – 400 с.
13. *Гуцайлюк З.В., Мех Я.В., Щирба М.П.* Аудит (теорія, методика, збірник завдань). – Тернопіль: Економічна думка, 2002. – 190 с.
14. *Давидов Г.М.* Аудит: Навч. посібник. – 2-ге вид. Перероб. і доп. – К.: Т-во "Знання", КОО, 2001. – 363 с.
15. *Дорош Н.І.* Аудит: методологія і організація. – К.: Т-во "Знання", КОО, 2001. – 401 с.
16. *Зубілевич С.Я., Голов С.Ф.* Основы аудиту. – К.: Ділова Україна, 1996. – 374 с.

17. *Кулаковська Л.П., Піча Ю.В.* Основи аудиту: Навчальний посібник для студентів вищих закладів освіти. – К.: "Каравела", 2002. – 504 с.
18. *Петренко С.Н.* Риски аудиторской деятельности: Научно-практ. пособие. – К.: Эльга, Ника-Центр, 2003. – 84 с.
19. *Редченко К.І.* Аудит стратегічних управлінських рішень, прогнозів та проєктів: Монографія. – Львів: Видавництво ЛКА, 2001. – 402 с.
20. Ревізія та аудит: Навчальний посібник / За ред. *В.Г. Жила*. К.: ПВКП "Укртиппроєкт", 1998. – 93 с.
21. *Романов М.В.* Державний фінансовий контроль і аудит: Навчально-методичний посібник. – Київ, ТОВ "НЮС", 1998. – 224 с.
22. *Терехов А.А., Терехов М.А.* Контроль и аудит: основные методические приемы и технология. – М.: Финансы и статистика, 1998. – 208 с.
23. *Труш В.Є.* та ін. Організація і методика аудиту підприємницької діяльності: Навч.-метод. посібник. – Херсон: Олді-плюс, 2001. – 149 с.

ЗМІСТ

Загальні положення	3
Кредитно-модульна система оцінювання знань з дисципліни "аудит"	4
Модуль 1. Правові основи та професійне регулювання аудиторської діяльності в Україні	6
<i>Практичне заняття 1.</i> Суть і предмет аудиту	6
<i>Практичне заняття 2.</i> Мета і загальні принципи аудиту. Організація аудиту	8
Контрольні тести. Модуль 1	15
Модуль 2. Контрольно-аудиторський процес	18
<i>Практичне заняття 3.</i> Умови домовленостей про здійснення аудиту	18
<i>Практичне заняття 4.</i> Аудиторський ризик і оцінювання системи внутрішнього контролю і аудиту	19
<i>Практичне заняття 5.</i> Планування аудиторської перевірки	21
<i>Практичне заняття 6.</i> Аудиторські докази	22
<i>Практичне заняття 7.</i> Робочі документи аудитора	23
<i>Практичне заняття 8.</i> Аудиторський висновок та інші підсумкові документи аудитора	25
Контрольні тести. Модуль 2	28
Модуль 3. Аудит активів, пасивів та фінансової звітності.....	33
<i>Практичне заняття 9.</i> Аудит активів, капіталу та зобов'язань	33
<i>Практичне заняття 10.</i> Аудит фінансової звітності	35
Контрольні тести. Модуль 3	36
Тематика рефератів та методичні вказівки до їх виконання	45
Нормативно-законодавча база	47
Список літератури	48

Навчальне видання

ДУБІНІНА Марина Вікторівна

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

для практичних занять та самостійної роботи
з дисципліни "Аудит" для студентів денної та заочної
форм навчання спеціальностей 6.050106 "Облік і аудит"

(українською мовою)

Комп'ютерна верстка *В.Г. Мазанко*

Коректор *М.О. Паненко*

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2506 від 25.05.2006 р.

Підписано до друку 31.03.09. Папір офсетний. Формат 60×84/16.
Друк офсетний. Гарнітура "Таймс". Ум. друк. арк. 2,9. Обл.-вид. арк. 3,1.
Тираж 100 прим. Вид. № 37. Зам. № 146. Ціна договірна

Видавець і виготівник Національний університет кораблебудування,
54002, м. Миколаїв, вул. Скороходова, 5

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.